

UDENRIGSMINISTERIET

EU 445

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

EUK

22. januar 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets grundnotat vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om batterier og akkumulatører og brugte batterier og akkumulatører, KOM(2003) 723 final.

7. januar 2004

MILJØstyrelsen
Erhvervsaffaldskontoret
Departementet
Ledelsessekretariatet/EU-K

7. januar 2004
J.nr.: M 1034-0004
an/15/sca/3

GRUNDNOTAT

Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om batterier og akkumulatører og brugte batterier og akkumulatører

KOM (2003) 723 final

Resumé

Kommissionen har fremsendt et forslag til et revideret batteridirektiv. Direktivet skal gælde for alle typer af batterier og akkumulatører, og indeholder dels bestemmelser om mærkning af batterier og akkumulatører, som indeholder farlige stoffer, dels begrænsninger for indholdet af kviksølv. Med direktivet indføres der producentansvar for indsamling og behandling af brugte batterier og akkumulatører. Samtidig fastsættes der minimums- eller gennemsnitskrav til genanvendelse af materialerne i de brugte batterier og akkumulatører.

1. Status

Kommissionen sendte den 21. november 2003 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 (1) og 175 (1) i TEF, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget er en revision af det eksisterende rådsdirektiv 91/157/EØF af 18. marts 1991 om batterier og akkumulatører, der indeholder farlige stoffer, med senere tilpasninger i direktiv 93/86/EØF af 4. oktober 1993 og direktiv 98/101EF af 22. december 1998. Kommissionen anfører, at det reviderede direktivforslag fremsættes, idet målsætningen i det eksisterende direktiv ikke er blevet tilstrækkeligt opfyldt. Behovet for revision af det eksisterende direktiv er også blevet understreget i det 6. Miljøhandlingsprogram samt i direktiv 2002/96 om affald af elektrisk og elektronisk udstyr.

Der er ikke tidligere oversendt grundnotat om forslaget til Folketinget.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagets emneområde er markedsføring af batterier og akkumulatører samt indsamling, behandling og genanvendelse af brugte batterier og akkumulatører.

Direktivet skal gælde for alle typer af batterier og akkumulatører uanset deres form, volumen, vægt, materialesammensætning eller brug. Direktivet gælder ikke for batterier og akkumulatører, der anvendes i forbindelse med beskyttelse af medlemslandenes essentielle sikkerhedsinteresser.

Forslaget indeholder et forbud mod markedsføring af batterier der indeholder mere end 0,0005 % kviksølv. For knapceller må indholdet af kviksølv dog være op til 2 %.

Medlemslandene skal fremme forskning i miljøpræstation for batterier og akkumulatorer gennem hele deres livscyklus. De skal desuden fremme markedsføring af batterier med lavere indhold af farlige eller forurenende stoffer, især til erstatning af kviksølv cadmium og bly. Medlemslandene skal yderligere fremme udvikling af nye miljøvenlige og omkostningseffektive oparbejdningsmetoder for alle typer af batterier og akkumulatorer.

Medlemslandene skal tage de nødvendige forholdsregler for at forhindre en endelig bortskaffelse (ved forbrænding eller deponering) af batterier og akkumulatorer, og de skal fremme et lukket kredsløb for genanvendelse af de sekundære materialer til nye produkter. Der skal udstedes forbud mod endelig bortskaffelse af industrielle og bil-batterier samt akkumulatorer.

Medlemslandene skal sikre at der iværksættes ordninger til indsamling og oparbejdning af brugte batterier og akkumulatorer. Ved oparbejdning skal den bedst tilgængelige teknologi anvendes. Ordningerne skal i vid udstrækning baseres på producentansvar, ligesom det er producenterne der skal sikre finansieringen af ordningerne. Ordningerne skal gælde for alle batterier og akkumulatorer omfattet af dette direktiv, ligesom der skal tages hånd om både nyt og historisk affald. Ordningerne kan være individuelle eller kollektive.

Forslaget fastsætter et mål om, at der skal indsamles 160g bærbare batterier pr. indbygger pr. år, inklusive indsamlingen af bærbare nikkel-cadmium-batterier. Samtidig skal indsamlingen af bærbare nikkel-cadmium-batterier udgøre 80 % af den totale mængde brugte bærbare nikkel-cadmium-batterier. Medlemslandene skal føre tilsyn med den mængde brugte nikkel-cadmium batterier og akkumulatorer, der tilføres det kommunalt indsamlede affald. Kommissionen skal etablere detaljerede regler for kontrollen af det kommunalt indsamlede affald.

Medlemslandene skal sikre, at producenterne etablerer genanvendelsesordninger, der omfatter alle indsamlede brugte batterier og akkumulatorer. For bly-batterier og -akkumulatorer skal alt bly og mindst 65% af det totale materiale genanvendes. For cadmiumholdige batterier og -akkumulatorer skal al cadmium og mindst 75% af det totale materiale genanvendes, og for alle andre brugte batterier og akkumulatorer skal mindst 55% af materialet genanvendes.

Medlemslandene skal sikre, at forbrugerne informeres om:

- betydningen af de symboler og kemiske betegnelser, som skal påtrykkes batterier og akkumulatorer,
- indsamlings- og genanvendelsesordninger,
- at brugte batterier og akkumulatorer ikke må bortskaffes sammen med usorteret husholdningsaffald, samt
- de potentielle virkninger på miljø og sundhed af batterier og akkumulatorers indholdsstoffer.

Batterier og akkumulatorer skal mærkes med et symbol der indikerer at disse ikke må smides i skraldespanden. For batterier og akkumulatorer, der indeholder mere end 0,0005 % kviksølv, eller mere end 0,025 % cadmium eller mere end 0,4 % bly skal symbolet suppleres med det kemiske symbol for henholdsvis kviksølv, cadmium og bly.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at:

- Forurening forårsaget af håndtering af brugte batterier og akkumulatore er af grænseoverskridende karakter.
- Divergerende nationale tiltag, som eksempelvis mærkning, kan have negativ påvirkning af det interne marked, idet de udgør handelshindringer, og hindrer fri konkurrence.
- Forslaget angiver regler for en harmoniseret Fællesskabsstrategi for indsamling og genanvendelse af brugte batterier og akkumulatore, men giver samtidig de enkelte medlemslande frihed til at vælge de mest passende nationale tiltag.
- Medlemslandene må tage hensyn til nationale, regionale og lokale forhold når ordninger for indsamling, behandling og finansiering af brugte batterier og akkumulatore skal igangsættes.

Kommissionen anfører, at forslaget sigter mod at erstatte flg. EU-lovgivning: direktiv 91/157/EØF om batterier og akkumulatore der indeholder farlige stoffer med tilpasninger. Forslaget berører ikke gældende EU-lovgivning om elskrot (2002/96/EF) og udrangerede køretøjer (2000/53/EF)

Forslaget vurderes på denne baggrund at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Det nugældende batteridirektiv er implementeret i dansk lovgivning ved bek. 1044 af 16. dec. 1999 om visse batterier og akkumulatore der indeholder farlige stoffer. Desuden er der i Danmark et afgifts/godtgørelses-system for markedsføring og indsamling af nikkel-cadmium-batterier samt et gebyrfinansieret godtgørelsessystem for indsamling af blyakkumulatore. Forslaget vil kræve en gennemgribende ændring af bek. 1044, da der skal indføres regler omkring producentansvar. I forbindelse hermed skal det overvejes om man vil opretholde afgifts/gebyr-godtgørelsessystemerne for hhv. nikkel-cadmium-batterier og blyakkumulatore eller om disse systemer skal erstattes med en finansieringsmodel etableret af producenterne. Direktivforslaget åbner mulighed for begge løsninger. Der vil efter al sandsynlighed ikke være behov for ændring af lovgrundlaget, idet de fornødne ændringer forventes at være gennemført med implementeringen af elskrot-direktivet (WEEE).

Økonomiske og administrative konsekvenser:

De administrative og økonomiske konsekvenser af at indføre producentansvar kan ikke pt. beskrives fyldestgørende. Danmark har endnu ikke indført producentansvar for specifikke produktgrupper, men arbejder på at indføre det for elskrot i forbindelse med den igangværende implementering af elskrot-direktivet, som skal gælde fra august 2005, og for udrangerede køretøjer ved ændring af bilskrotreglerne med virkning fra januar 2007.

De hidtidige erfaringer fra implementering af elskrot-direktivet viser, at det sandsynligvis vil være nødvendigt at etablere og vedligeholde et producentregister over producenter og importører af batterier og akkumulatorer.

Der vil desuden være behov for at etablere indsamlingssystemer, som sikrer indsamling af alle typer batterier og akkumulatorer. For bærbare batterier og akkumulatorer angiver forslaget ikke hvem der skal være ansvarlig for indsamlingen. For andre typer af batterier og akkumulatorer vil dette skulle underlægges producentansvaret.

Forslaget vil medføre en national forpligtelse til overvågning af indsamlingsprocenten for bærbare nikkel-cadmium batterier og akkumulatorer. Dette vil medføre behov for udvikling og iværksættelse af et overvågningsprogram. De administrative og økonomiske konsekvenser knyttet til programmet kan ikke vurderes på nuværende tidspunkt.

Forslaget vil desuden medføre at Danmark skal fremme forskning i miljøpræstation for batterier og akkumulatorer gennem hele deres livscyklus, samt fremme markedsføring af batterier med lavere indhold af farlige eller forurenende stoffer, især til erstatning af kviksølv cadmium og bly. Medlemslandene skal desuden fremme udvikling af nye miljøvenlige og omkostnings-effektive behandlingsmetoder for alle type af batterier og akkumulatorer. Det kan på nuværende tidspunkt ikke afgøres i hvilket omfang dette vil medføre administrative eller økonomiske tiltag.

Kommissionen har i fremsættelsen af deres forslag nogle økonomiske overvejelser over omkostningerne forbundet med indsamling og genanvendelse af batterier. Således anslås omkostninger til indsamling af alle bærbare batterier at andrage 300-550 EURO/tons, mens genanvendelsesomkostningerne anslås til 400-900 EURO/tons.

For blyholdige bil-batterier og akkumulatorer anslås omkostningerne til indsamling og genvinding til 270-350 EURO/tons mens der er en indtægt på 265-350 EURO/tons genvundet bly, hvilket giver en totalomkostning ved indsamling og genvinding af blybatterier og akkumulatorer på -77 til +93 EURO/tons.

For industrielle nikkel-cadmium batterier og akkumulatorer er de gennemsnitlige indsamlings- og genanvendelsesomkostninger anslået til 0-300 EURO/tons.

De økonomiske og administrative konsekvenser vil blive uddybet med Miljøstyrelsens vurdering af omkostningerne på et senere tidspunkt.

Beskyttelsesniveau:

Forslagets samlede påvirkning af beskyttelsesniveauet kan ikke umiddelbart afgøres. Forslaget sætter klare mål for indsamling og genanvendelse af bærbare batterier og akkumulatorer samt mål for genanvendelse af industrielle og bil-batterier og akkumulatorer. Dette kan ses som en forbedring i forhold til den del af den dansk lovgivning, som blot er en direkte implementering af eksisterende EU-lovgivning. Imidlertid har Danmark en særskilt lovgivning om afgift/gebyrer samt godtgørelse for batterier indeholdende farlige stoffer, som skal fremme indsamlingen og genanvendelse af bærbare nikkel-cadmium akkumulatorer samt industrielle og bil-blyakkumulatorer. Denne lovgivning sikrer en relativ høj indsamlingsprocent for nikkel-

cadmium akkumulatorene (gennemsnitlig 60% indsamling, men med store variationer), samt en høj indsamlingsprocent for blyakkumulatører (omtrent 100% indsamling). Der er i direktivforslaget ikke fastsat indsamlingsprocenter for indsamling af de industrielle og bilblyakkumulatører. For nikkel-cadmium-batterierne er der fastsat en indsamlingsprocent på 80%. Imidlertid er målemetoden der angives i forslaget ikke sammenlignelig med den metode Danmark har valgt at anvende hidtil. Det betyder, at en indsamlingsprocent på 60%, beregnet ud fra den danske målemetode, i princippet godt kan medføre en mængdemæssig større indsamling end de 80% der vil opnås ved anvendelse af den målemetode der er angivet i forslaget. Det kan derfor ikke afgøres hvorvidt direktivforslaget vil påvirke det danske beskyttelsesniveau positivt eller negativt. Direktivforslaget omfatter alle batterier og akkumulatører, hvor den nugældende lovgivning kun omfatter batterier og akkumulatører indeholdende farlige stoffer.

Forslaget vurderes at have en neutral til positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU idet der i nogle lande allerede er etableret indsamlings- og genanvendelsessystemer, mens andre medlemslande ikke har tilsvarende systemer.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 1. december 2003 til 65 interessenter. Høringsfristen for kommentarer er d. 6. januar 2004.